



SZEKSZÁRDI DIENES VALÉRIA ÁLTALÁNOS ISKOLA  
VALÉRIA DIENES GRUNDSCHULE

7100 SZEKSZÁRD, SZENT-GYÖRGYI ALBERT U. 6  
TEL: 74/511-471, 74/511-472

E-MAIL: TITKARSAG@DIENESSULI.HU  
HONLAP: DIENESSULI.HU

**Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat**  
**Deutsche Nationalitätenselbstverwaltung**  
7100 Szekszárd, Rákóczi u.. 69-71.

**Farkas Pál Györgyné**  
Elnök Asszony részére

**Tárgy: Tájékoztatás**

**Tisztelt Elnök Asszony!**

Az VI./B/477-4/2022 iktatószámú levelére válaszolva mellékelten megküldöm a tájékoztatást az iskolánkban folyó német nemzetiségi nevelés-oktatás helyzetéről.

Szekszárd, 2022. október 31.

Tisztelettel:

**Prischetzkyne Márkus Emőke**  
intézményvezető

## A német nemzetiségi nevelés-oktatás helyzete a Szekszárdi Dienes Valéria Általános Iskolában

### 1. TANULÓINK RÉSZVÉTELI ARÁNYA A NÉMET-NEMZETISÉGI NEVELÉS-OKTATÁSBAN

Az 2022/2023-as **tanévben** 436 tanulóból 342 vesz részt a német nemzetiségi nevelés-oktatásban, ami tanulóink **78,4 %**-a.

Bár a nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók száma évek óta stagnál, a tanulói összlétszám évről évre csökkenést mutat. Ennek oka lehet a születési létszámok csökkenése is, valamint az a tény, ami az iskolánkat választó szülői kérdőívekből is kiderült: míg a szülő az óvodai beíratáskor hajlandó a lakóhelyétől távolabb eső óvodába íratni a gyermekét, és vállalja, hogy autóval viszi őt oda, az általános iskola választásánál már sokkal fontosabb lesz az a szempont, hogy minél közelebb legyen az iskola a lakóhelyükhöz, hiszen a nagyobb gyermek már önállóan is képes közlekedni.

Ez a tény iskolánkat nagyon hátrányosan érinti, hiszen intézményünknek van a legkisebb beiskolázási körzete. Ez az évek alatt alig változott.

Ezen kívül szülői jelzés volt az is, hogy nem szívesen választanak olyan iskolát gyermeküknek, ahol nagyobb létszámmal fordulnak elő hátrányos helyzetű gyerekek, illetve roma gyerekek.

Pozitív visszajelzés, ami szintén a kérdőívekből derült ki, hogy iskolánkat első sorban a színvonalas oktatásért, nyelvoktatásért és a német nemzetiségi hagyományok ápolásáért választják a szülők. Ezt bizonyítja talán az a tény is, hogy a hozzánk beíratott első osztályos tanulók nagy része a Wunderland Kindergarten óvodából jön. Az utóbbi két év szomorú tapasztalata, hogy a német nemzetiségi nevelésben részesülő óvodások egyre többen választják az angol idegen nyelvi oktatási formát. Sajnos ennek okát nem sikerült kiderítenünk.

A mellékelt táblázat mutatja a tanulói létszámok, valamint a német nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók létszámának változását.

	2022. október 1.	2021. október 1.	2020. október 1.	2019. október 1.	2018. október 1.
Tanulói létszám:	436	457	485	513	534
Német nemzetiségi oktatásban részesülők száma:	342	395	372	395	410
Német nemzetiségi oktatásban részesülők részaránya:	78,4%	77,0%	76,7%	77,0%	76,8%

Évről évre érezhető, hogy a német nyelv veszít vonzerejéből. Jövőbeni rövidtávú célunknak tekintjük okainak feltérképezését és megoldási ötletek tervezését. Illetve nagy feladat a tanulók német nemzetiségi identitásának formálása, gyengébb képességű tanulók nyelvi kompetenciájának fejlesztése, hiszen a mai világban a nyelvismeret hiánya nagy hátrányt eredményez a munkaerőpiacon.

## 2. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A 2020/2021-es tanév végén egy német-testnevelés szakos kolléga távozott a tantestületből, helyére nem sikerült szakos kollégát felvenni, így a kétnyelvű osztályainknál csak alsó tagozaton tudjuk ellátni német nyelven ezt a tantárgyat.

További nehézséget jelentett ebben a tanévben, hogy a kisgyermekével otthon tartózkodó I kolléganőnk a GYES lejárta után nem tért vissza intézményünkbe, így a német nemzetiségi órákat csak túlórában sikerült ellátni.

Ez a nehézség a következő tanévben (2021/22) megoldódott, hiszen az osztályok számának csökkenésével az ellátandó óratömeg is csökkent.

Német munkaközösségünk jelenleg 13 főből áll alsó tagozaton 7 fő, a felsőn 6 pedagógus tanítja a németet és a német népismeretet, valamint a kétnyelvű szaktárgyakat.

Munkaközösségünk szakmai együttműködése hatékony, egységes, konstruktív. Emberileg is támogatjuk egymást a mindennapok során. Példaértékű volt a két tagozatot összekötő német nyelvi diagnosztizáló mérés összeállítása negyedik évfolyamon. Alsós és felsős kollégák együtt dolgoztak a feladatok kiválasztásánál. Saját szerkesztésű tananyagjainkkal egészítjük ki módszertani tárházunkat, amit szívesen megosztunk másokkal.

## 3. NÉMET MUNKAKÖZÖSSÉGÜNK SZAKMAI FEJLESZTÉSE TOVÁBBKÉPZÉSEKKEL A 2021/2022-es TANÉVBEN

Akkreditált képzések:

A továbbképzés címe, témája	Előadó	Résztevő	Óraszám
Sakktesi	Dr. Szabóné Dancsik Tünde	Bábelné Rein Mária	30 óra
Robotok a környezet(ünk)ben	Papp - Varga Zsuzsanna	Bábelné Rein Mária	5 óra
Robotok és unplugged "digitális csemegék" a matematikaoktatásban.	Dérené V. Erika	Bábelné Rein Mária	5 óra

Rendszerszintű oktatásfejlesztés	Ginál Ildikó	Steib Gajda Szilvia	5 óra
Élményszerű hagyományőrzés - Népi körjátékok és néptánc tanítása	Bozzay Izabella	Bábelné Rein Mária	5 óra

Nem akkreditált továbbképzések, előadások

A továbbképzés címe, témája	Előadó	Résztevő
„Motivation bewegt. Bewegung motiviert! Dynamisches Grammatik- und Wortschatztraining“	(Hueber Webinar)Lukas Mayrhofer	Mikola Péterné
KIKUS interaktív	(Hueber Webinar) Patrik Möser	Mikola Péterné
„A bátaszéki német nemzetiségi tanösvény bemutatása; a tanösvény módszertani felhasználási lehetőségei a népismeret órákon“	Zeyerné Hermann Henriette - Káldiné Apaceller Veronika Wittendorfer Ildikó	Mikola Péterné

#### Tapasztalatok a továbbképzéssel kapcsolatban

A munkaközösség tagjai nyitottak a fejlődésre, ezért nagyon szívesen vesznek részt módszertani, a gyakorlatra, játékosságra és kommunikációra épülő továbbképzéseken. Igény lenne digitális táblához kapcsolódó, annak alkalmazási lehetőségeit bemutató, illetve önálló feladatkészítő programok készítésével megismertető képzésre!

#### 4. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az elmúlt tanévekben minden kolléga hozzájuthatott egy modern laptophoz, emellett szinte minden teremben elérhető interaktív tábla, vagy olyan fehér tábla, amely interaktívra tehető, esetleg egy projektor. Azonban a táblák már régebbi típusúak, elavuló félben vannak, a modern IKT eszközök nyújtotta lehetőségek maximális kihasználása részben tud megvalósulni. Amennyiben erre lehetőség kínálkozik, úgy a nyelvi termék eszközparkjának korszerűsítése nagy segítség lenne a hatékonyság növelésének érdekében.

Földszint 5 teremben felszerelt okostábla az oktatás változatosságát, élményszerűbbé válását, és a tanulók IKT kompetenciájának fejlesztését eredményezte.

Nagy segítség volt a tavalyi tanévben a Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat által adományozott interaktív tábla, mely az egyik alsós kétnyelvű osztályunkban segíti a korszerű oktatást.

## 5. VERSENYEK, VERSENYEREDMÉNYEK

### Országos

név	oszt.	verseny	hely	felkészítő
Mészáros Dorel	7.c	Német Nemzetiségi Szépkiejtési Verseny	15.	Puskás Andrea
Krausz Anna	7.c	MOZAIK Tanulmányi Verseny német 7-8	13.	Puskás Andrea
Mészáros Sára	1.a	német szépkiejtési	5.	Müller Jánosné
Kovács Liliána	6.b	Mozaik Tanulmányi Verseny	2.	Pálné Nähr Györgyi
Kovács Liliána	6.b	Német szépkiejtési verseny	10.	Pálné Nähr Györgyi
Koch Benjamin	7.b	Német szépkiejtési verseny	11.	Pálné Nähr Györgyi
Berlinger Kata	4.a	Hebe Kft. Spiel und gewinn német nyelvi verseny	24.	Wigand Brigitta
Cevis Mia Noémi	4.a	Hebe Kft. Spiel und gewinn német nyelvi verseny	19.	Wigand Brigitta

Cevis Mia Noémi	4.a	Hebe Kft. Hallo Schweiz német projekt verseny	4.	Wigand Brigitta
Cevis Mia Noémi	4.a	Német nemzetiségi vers és prózamondó verseny	7.	Wigand Brigitta

**Megyei, városi**

név	oszt.	verseny	megyei/városi	hely	felkészítő
Mármarosi Marcell	4.b	Hőgyészi Hegyhát Ált. Isk. Gyönki Tagiskolája által szervezett megyei német nyelvi verseny	megyei	4.	Steib – Gajda Szilvia
Balassa Nikolett	4.b	Hőgyészi Hegyhát Ált. Isk. Gyönki Tagiskolája által szervezett megyei német nyelvi verseny	megyei	5.	Steib – Gajda Szilvia
Kovács Marcell	3.a	Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola által szervezett Rund um die Feste c. megyei német nyelvi versenyen	megyei	2.	Steib – Gajda Szilvia

Bán Hunor	4.b	Megyei német nemzetiségi levelezőverseny	megyei	6.	Steib – Gajda Szilvia
Bálint Ciprián Rafael	4.b	Megyei német nemzetiségi levelezőverseny	megyei	11.	Steib – Gajda Szilvia
Mészáros Zorka 3.b		Német szépkiejtési verseny	megyei	4.	Bábelné Rein Mária
Mészáros Sára	1.a	német szépkiejtési	megyei	1.	Müller Jánosné
Varga Luca	2.b	német szépkiejtési	megyei	4.	Müller Jánosné
Csizolszki Gergő	1.a	német nemzetiségi rajzpályázat	városi	különdíj	Müller Jánosné
Berlinger Kata	4.a	Német Nemzetiségi Szövegértő Verseny	megyei	3.	Wigand Brigitta
Mick-Szabó Leila	4. a	Német Nemzetiségi Szövegértő Verseny	megyei	4.	Vargáné Rónai Éva
Tigelmann Ábel	4.a	Német Nemzetiségi Szövegértő Verseny	megyei	7.	Vargáné Rónai Éva
Werner Mihály	4.a	Német Nemzetiségi	megyei	14.	

		Szövegértő Verseny			
Cevis Mia Noémi	4.a	Német Nemzetiségi Szövegértő Verseny	megyei	1.	Wigand Brigitta
Cevis Mia Noémi	4.a	Bonyhádi Könyvtár Szépkiejtési Verseny	megyei	1.	Wigand Brigitta
Cevis Mia Noémi	4.a	Német nemzetiségi vers és prózamondó verseny	megyei	1.	Wigand Brigitta
Töttös Réka Berlinger Kata László Keve Heidt János Baross Márton Támer Péter Máté Nóra Agócs Dominik Miklóssy Eszter	4.a	Der Breitopf - Városi illusztrációs pályázat	városi	különdíj	Wigand Brigitta Mikola Péterné
Kocsis Csenge		Der Breitopf - Városi illusztrációs pályázat	városi	1.	Wigand Brigitta
Veres Bulcsú		Der Breitopf - Városi illusztrációs pályázat	városi	2.	Wigand Brigitta



--	--	--	--	--	--

## 6. HAGYOMÁNYŐRZŐ TEVÉKENYSÉGEINK

A hagyományápolás iskolánkban a Német népismeret órákon túl az intézmény szerves része. Az alsó tagozaton 2-4 évfolyamon néptáncoktatáson vesznek részt a gyermekek, melynek ismeretéről a TrachtTagon tehettek tanúbizonyságot. Nemzetiségi hetünkön szinte minden németes osztályunk kirándulhatott Baranya és Tolna megye különböző német nemzetiségi faluiba, ahol élményalapú és cselekvésen alapuló módszerekkel szerezhettek ismeretet őseink kultúrájáról. Tapasztalatunk, hogy autentikus környezet nagyban formálja nemzetiségi identitásukat. Az alsó tagozaton nyitottabbak erre a kisebbek, de a sütésekkel, kirándulásokkal a nagyobbak is jól motiválhatóak.

Szekszárd egyedi adottságát a Német Színház előadásait lehetőség szerint ebben az évben is több évfolyam látogatta. A Német nemzetiségi bázisintézményi munkánk keretében több kollégánk vett részt a célnyelvi irodalom közvetítését és dráma pedagógiai módszerek hatékony alkalmazását elősegítő továbbképzésen.

Kétnyelvű osztályainkban elsősorban, de nemzetiségi nyelvoktató osztályinkban is törekszünk a spontán tanórán kívüli nyelvhasználat megteremtésére. Német önkéntes bevonásával, aki nálunk töltött egy tanévet még inkább megvalósítható volt. Alsó tagozaton nem minden osztályban van német szakos osztálytanító, vagy napközis kolléga ezért a különböző programoknál kiemelten segítjük az ő munkájukat.

### Egyéb németes programok, tevékenységek

A tanév során több ízben tartottunk szakmai konstruktív, tervező és értékelő értekezleteket. A mindennapi pedagógiai feladatokon túlmutatóan Német nemzetiségi Bázisintézmény révén számos programot valósítottunk meg. Ősszel nagy feladat volt az egy hetes Nemzetiségi Projekthét és kiemelten a Projektnap megszervezése, koordinálása. Iskolánk minden tanulója részt vett a projektnapon, gondolva az angolos csoportokra is. 10 kolléga látogatta meg hospitálásra a rendezvényt, hasznos ötletekkel gazdagon tértek haza. A projektről különböző médiák publikáltak, melyek linkjét itt. mellékelek.

[Zentrum.hu - Deutscher Nationalitätentag in der Valéria Dienes Grundschule in Sepsárd - Ungarndeutsche Nachrichten](#)

[A Dienes hasznosítható ötletekkel szolgált | TEOL](#)

(1) [Facebook](#)

### **Digitális eszközök alkalmazása**

A kollégák egybehangzó véleménye szerint jó, hogy van interaktív táblánk, az utolsó három hónapban a tantermen kívüli digitális munkarend során pedig sokan használták az online német feladatlapokat, az interaktív tananyagokat.

Tanórákon sokszor néztek a kisebbekkel németül meséket, az ünnepekhez és szokásokhoz kapcsolódó kisfilmeket, dalokat tanultak.

Nagyobb tanulóknál a quizlet.com vált be a szavak tanulásánál, távoktatásban a learningapps-ot tudták sokan jól használni. A távoktatás során több internetes gyakorlási lehetőséget fedeztek fel a kollégák, (pl. videó leckék a szövegértés játékos fejlesztésére), ezeket szeretnék majd az iskolában is alkalmazni.

### **Főiskolai hallgatók gyakorlata az alsó tagozaton**

A Pécsi Tudományegyetem partnerintézményeként 6 kolléga vezette a német nemzetiségi tanító szakos hallgatók csoportos szakmai gyakorlatát német szaktárgyi órákon az első szemeszterben.

Mentoráltak a következő kollégák: Bábelné Rein Mária, Vargáné Rónai Éva, Mikola Péterné, Wigand Brigitta, Müller Jánosné.

### **Bemutató órák**

Az év folyamán több kolléganő tartott bemutató órát: 1. osztályban óvónőknek, illetve 4. osztályban a leendő elsős szülőknek.

### **Az Oktatási Hivatal Nemzetiségi Bázisintézménye**

A 2021-2022-es tanévben is elláttunk nemzetiségi bázisintézményi feladatokat iskolánkban. Az intézményi koordinátori feladatokat Wigand Brigitta kolléganőnk vette át. Ennek keretein belül nagyon hasznos és népszerű továbbképzéseknek, előadásoknak adtunk helyet, melyek ezzel a megye tanítói és tanárai számára is könnyebben elérhetővé váltak, hiszen nem kellett Budapestre vagy Pécsre utazniuk, emellett bemutattuk jó gyakorlatainkat. Sajnos a járványügyi helyzet miatt a gyermek sváb bálunkat nem tudtuk megtartani. További negatív élmény volt még, hogy 2 év kihagyás után újra jelenléti szinten rendeztük meg a német szépkiejtési verseny döntőjét, viszont nagyon kevesen érkeztek a megyéből. Bízunk benne, hogy az idei tanévben ez újra sikeresebb lesz.

## 7. NÉMET KAPCSOLATOK

Ebben a tanévben negyedik alkalommal járt nálunk német önkéntes diák, aki a Németországi Vöröskereszt VOLUNTA szervezésében jutott el iskolánkba.

Nagyon hatékonyan tudtunk vele együttműködni. Hamar megtalálta a hangot a gyerekekkel. Önálló ötletei voltak, segített hetente projekttel, párbeszédekkel vagy játékokkal fejleszteni a tanulók nyelvtudását. Jó kapcsolata volt a tanulókkal, szívesen segített nekik. Legtöbbet a nyelvvizsgázó 8-osoknak segített: velük heti kétszer foglalkozott, általában egyszerre két-három diákkal dolgoztak külön, olyan feladatokkal, ahol egymással kellett kommunikálniuk, így a diákok mindegyike sorra került. Kommunikatív, lelkiismeretes volt. A gyerekek mindig nagyon várták, hogy jöjjön az órára. Sokat segített a beszédértés, kiejtés, kommunikáció terén és általa a gyerekek országismereti tudása is gyarapodott.

További nagy előnyt jelentett az is, hogy ebben az évben egy három gyermekes családnál lakott egész évben az önkéntesünk, így igazán közelről sikerült megismerkednie a mindennapi élettel és a magyar, illetve sváb hagyományokkal is. Elmondása szerint ebben a néhány hónapban többet tanult elődjeiről és a sváb kultúráról, mint otthon az iskolában, vagy a szüleitől.

## 8. PÁLYÁZATOK

Alapítványunkkal 3 nemzetiségi pályázatot nyújtottunk be, mellyel összesen 1,5 millió forintot nyertünk.

NCIV-KP-1-2022/1-00030: 600.000 Ft támogatást nyertünk, melyből 6 osztályunk utazott el nemzetiségi hagyományápolás céljából Geresdlakra, Mecseknádasdra és Alsónánára.

NCIV-KP-1-2021/1-000270: 400.000 Ft támogatást nyertünk szintén nemzetiségi témájú osztálykirándulások megvalósításához.

NKUL-KP-1-2022/2-000432: a 30. jubileumi gyermek sváb bálunk megszervezéséhez nyertünk 500.000 forintot. Sajnos a rendezvény méltó helyszínéül választott Babits Mihály Művelődési Központ bérleti díjára egyetlen fillért sem kaptunk, így azt adományokból kellett finanszíroznunk.

A fenntartónál benyújtott NTAB-KP-1-2022/1-00073 pályázatunkon 2.000 000 forintot nyertünk, melynek segítségével 2 év kihagyás után 43 diákunk újból egy hetet tölthetett el az ausztriai Schladmingban német nemzetiségi nyelvi táborunkban.

Az NKUL-KP-1-2022/1-000309 pályázatunkon 300.000 forintot nyertünk szintén nemzetiségi témájú osztálykirándulások megszervezésére. Sajnos ez a pályázat a fenntartói kiadások zárolása miatt megghiúsult.

## **9. SEGÍTSÉG AZ INTÉZMÉNY RÉSZÉRE**

A nemzetiségi nyelvoktatásban nagy nehézséget jelent, hogy az intézmény fenntartója megnehezíti a csoportbontásban történő nemzetiségi nyelvoktatást. Rendkívül sérelmezzük azt, hogy a vegyes tanrendű osztályainkban akár 8 fő részére már indítható angol nyelvi csoport, mellette 18 fős csoportlétszámban tanulnak a kétnyelvű nemzetiségi tanulók. A csoportbontások nagyban hozzájárulnak a korszerű és hatékony nyelvtanuláshoz, a nemzetiségi hagyományok megismeréséhez és ápolásához. Segítség lenne, ha a nemzetiségi önkormányzat esetleg segítene ezen feszültség feloldásában – akár törvényjavaslat módosításának benyújtásával.

Jó lenne egy közös fórumon beszélgetni arról, hogy hogyan tudnánk a német nemzetiségi nyelvet és kultúrát újra vonzóvá tenni az óvodát és iskolát választó szülők számára. Fontos lenne tudni azt is, hogy miért választják a nemzetiségi óvodai nevelés után egyre többen mégis az angol nyelvoktatási formát.

További segítséget jelentene, ha a Német Nemzetiségi Önkormányzat a hagyományőrző és egyéb nemzetiségi programok lebonyolításához anyagi segítséget is tudna nyújtani, hiszen hiába vannak sikeres pályázataink, ha azokkal csak meghatározott tartalmakra nyertünk eddig támogatást. Eszközvásárlásra és bérleti díjak, esetleg belépők kifizetésére sajnos nem nyertünk támogatást.

## **10. FONTOS NÉMET MUNKAKÖZÖSSÉGI FELADATAINK, TERVEINK A 2022/2023-as TANÉVRE**

- Az idegen nyelvi kompetencia és kommunikációs készségek fejlesztése,
- A motiváció, önértékelés, felelősség egyidejű fejlesztése
- A nyelvoktatás során gyakran alkalmazott csoportban végzett munkához szükséges a szociális kompetenciák (kommunikációs, együttműködési és konfliktuskezelő kompetenciák) fejlesztése

- A sikertelen, lemaradó tanulóink segítésére
- IKT, digitális kompetencia fejlesztése, saját készítésű, differenciált tananyagokkal
- Rövidtávú célunk egy belső digitális adatbáziskidolgozása, feladatbankot internetes feladatokkal, saját készítésű multimédiás anyagokkal, feladatsorokkal
- Tehetségfejlesztés – versenyek hirdetésével
- Nyelvvizsgára való sikeres felkészítés
- a szociális és közösségi életfeltételek fejlesztése
- az idegen nyelvi kompetencia és kommunikációs készségek fejlesztése
- hagyományőrzés
- nemzetiségi identitástudat fejlesztése, formálása
- nemzetiségi értékeink átörökítése a fiatalabb generáció számára
- szoros kapcsolattartás az országos, megyei és városi Német Nemzetiségi Önkormányzattal, szervezetekkel, egyesületekkel, Német Nemzetiségi Pedagógiai Intézettel, Nemzetiségi Pedagógiai Oktatási Központtal, PTE KPVK karával

Szekszárd, 2022. 10. 31.



*Prischetzkyne Markus Emoke*  
 Prischetzkyne Márkus Emőke  
 intézményvezető

